

Pantegjæld nedbringes til $\frac{2}{3}$ af Gaardens Taxationssum, og § 21 viser, at den Dpfiggelsesret, som maatte tilkomme Panthaverne efter Laancontracten, skal være ham forbeholdt. Men, har den ærede Forslagsstiller virkelig opnaaet sit Ønske, det nemlig, at den Panthaver, som har et daarligt Pant, skal glæde sig ved Afløsningen, saa mener jeg, at han ogsaa er gaaet forvidt; han har da kun kunnet skaffe Panthaverne den tiltænkte Glæde — paa Bondens Bekostning. Men for at fyldestgjøre det i og for sig meget priselige Diemed, til Creditens Opretholdelse at beskytte Panthavernes Interesser, har derhos Lovudkastet opstillet et meget forviklet, et tildeels, netop derfor i praktisk Henseende neppe heldigt System, hvori navnlig Staten er stærkere engageret end fornødent, og stærkere, end det kunde anses ønskeligt. Der skal for hver Taxations- og Overtaxations-Commission af Kongen udnavnes en Regjeringscommissair, som skal have at varetage Panthavernes Tarv, naar disse ikke enten selv eller ved Befuldmægtigede møde ved den dem vedkommende Taxationsforretning. Efter § 19 skal fremdeles, naar Panthaveren ikke 3 Maaneder inden Forsaldsterminen har erklæret for Amtmanden, at han selv vil modtage den til Udbetaling forfaldne Deel af Røbesummen, denne udbetales til Amtsforsvalteren, og Amtmanden skal da gjøre den frugtbringende. Ligeledes skulle, efter § 20, Renterne af de udsatte Capitaler oppebæres af Amtsforsvalteren og udbetales til Panthaveren eller, med hans Samtykke, til Godseieren.

Som før bemærket, har § 21 forbeholdt Panthaveren hans Dpfiggelsesret efter Prioritetsobligationen, og naar han da vil opstige en i Godset indestaaende Capital, saa har han at underrette Amtmanden herom, og Regjeringen er da forpligtet til at betale ham alle paa Godsets Begne udsatte Capitaler, forsaavidt deres Beløb ei overstiger hans Prioritet. Efter § 20 i Slutningen skal Regjeringen ved Amtsforsvalteren lade udbetale Renten i rette Tid, selv om den ikke til denne Tid skal have oppebaaret samme, ligesom Regjeringen ogsaa, ifølge § 21 er forpligtet til efter fleet Dpfiggelse at fyldestgjøre Panthaverne uafhængigt af, om de af dem udsatte Capitaler ere af

Vedkommende tilbagebetalte; ja, Forslaget gaaer endog saavidt, at § 25 har bestemt, at, hvis Regjeringen skal ønske det, kan den selv gjøre Tilskud til de af den paa Godsets Begne udsatte Capitaler, og indfrie een eller flere af de paa Godset hvilende Prioriteter. Det fremgaaer ikke tydeligt af § 21, hvorledes Panthavernes Dpfiggelsesret er at forstaae ligeoverfor Røbesummens Uopfygelighed; og, naar det i Paragraphen bestemmes, at Regjeringen skal udbetale Panthaveren alle paa Godsets Begne udsatte Capitaler, forsaavidt deres Beløb ei overstiger hans Prioritet, frembyder sig det Spørgsmaal, hvorledes der skal forholdes, naar, som jo meget gjerne kan være Tilfældet, Prioriteten ikke dækkes ved de paa Godsets Begne udsatte Capitaler. Muligt er det paatænkt, at Staten i saa Fald skal gjøre Tilskud, skjøndt § 25, der omtaler slige Tilskud, ikke synes at have Hensyn til nogen Forpligtelse for Regjeringen, idet den kun nævner de Tilfælde, hvori Regjeringen ønsker at tilskyde af Statens Midler. Ialtfald er det lidet ønskeligt, at de omhandlede Forviklinger skulle løses ved, at Regjeringen maa see sig nødsaget til selv at gjøre saadanne Tilskud, for at tilfredsstille Panthaverne. Det turde i det Hele være en Hovedanke imod Lovudkastet, at det i altså for høi Grad, og det ikke blot med Hensyn til Panthaverne, har indviklet Staten i disse Forhold. Jeg skal her kun endnu nævne den i § 70 indeholdte Bestemmelse, at der, til at fremme det tilsigtede Diemed, aarlig skal af Staten anvendes 200,000 Rbd. eller hvilken høiere Sum, der ved hvert Aars Budget maatte fastsættes. Vel er det saa, at der ikke egentligen hermed skal ydes Gaver, men Laan; imidlertid har den ærede Forslagsstiller ikke kunnet overse, at denne Capital for en meget stor Deel vilde komme til at staae saa usikkert, at Staten ei vilde kunne undgaae, hyppigt at lide betydelige Tab, og at Laanene altså ofte vilde gaae over, til at blive Gaver. Det turde i Særdeleshed ikke være uden Betænkning for Staten at gaae ind derpaa under de nuværende i finansiell Henseende vanstelige Forhold.

Der staaer nu kun nogle ganske enkelte Punkter tilbage, og saa meget jeg end befryg-